

Suspense és magánélet

Sacha Gervasi: Hitchcock

Szabó Ádám

2013.02.03. 11:11

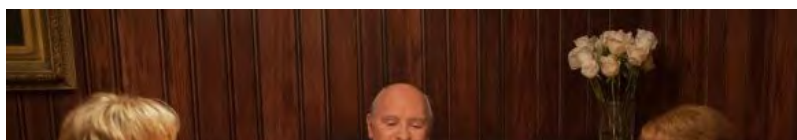

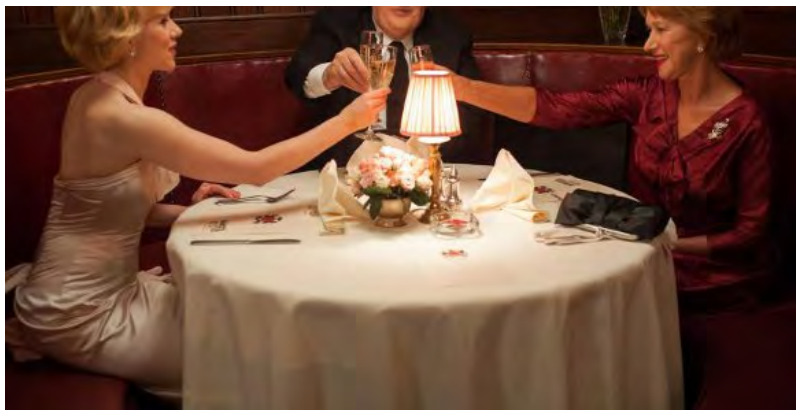
Jó ideje benne volt már a levegőben az, hogy Sir Anthony Hopkins egyszer elvállalja a feszültségteremtés királyának szerepét. Sacha Gervasi, a biopic rendezője több szemszög közül is választhatott, végül a magánélet feldolgozása mellett tette le a voksát. Kérdés, van-e ebben annyi szuffla, mint a Psychóban vagy akár a forgatási huzavonában.

Alfred Hitchcock éppen csak kisétál az Észak-Északnyugat flancos díszpremierjéről, amikor vadászkutyaaöszönnel máris nekilát újabb mozija előkészítésének. A Psychóval, Robert Bloch rendkívül grafikus, horrorisztikus regényének vászonra alkalmazásával alaposan meggyűlik a baja, lévén az addigi sejtetett erőszak helyett a regény elvileg vérben gázolást jósol. Elvileg, Hitch ugyanis maradna a jól bevált suspense-nél. De a cenzúra zaklatja, az alkotói nehézségeket pedig az is szaporítja, hogy Hitchcock maga is örökké csak bizonyítani szeretne magának. A helyzetet súlyosbítja, hogy otthon sem fenékgig tejfel egy nagyság élete...

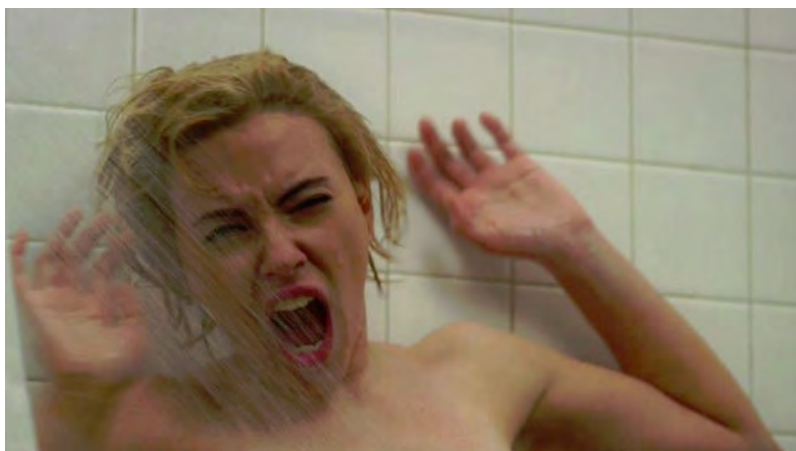

Gervasi film a filmben tematikára épülő dolgozata tipikusan brit vért pumpál az alapanyagba. Ahelyett, hogy egy megingathatatlan direktor-egyénség márványból faragott emlékműve uralná a játékidőt, a Hitchcock egy emberről mesél, és a kényelmes, elringató kaliforniai villába, a forgatási helyszínnek öltözőibe, valamint a filmkészítés hátsóudvarába (cenzorok, ügynökök, titkárnők játszóterére) csábít. Sokkal inkább magánéletfilmet látni, mint ájtatos hódolatot a Mesternek. A rendező tisztességesen, ámde semmilyen pluszt nem kínálva diktálja tollba Hitchcock és imádott neje, Alma viszonyát. Végig szem előtt tartja a választott szubzánert, és annak rendje-módja szerint biflázza a perpatvarok, angolos csetepaték, házastársi összezördülések, majd kibékülések sorozatát. Hopkins teszi a tőle telhetőt, és az Almát életre keltő Helen Mirren is rendre lecsapja a feldobott labdákat, ám hiba volna a nézőnek azt hinnie, hogy a Stephen Rebello-könyv nagyvásznas kivitelezése legalább olyan horderővel bír, mint Hitchcock életműve vagy élete. Sacha Gervasi házastársi dramedyje még éppen elviselhető stílusban rakosgatja a közhelyeket. Tudható, hogy a brit filmművészetben ma is domináló privát élet-mozik, melodramák (VIII. Henrik magánélete, A királynő, A király beszéde – persze pikantéria, hogy valódi uralkodók helyett ezúttal egy minden szempontból nagy és trónoló rendező portréja a juss) lerángatják a földre a nagyformátumú egyéniségeket, ám a Hitchcock nem igazán szárnyalja túl a hétköznapiok kissé hűvös, olykor mókás ábrázolását. A film távolságtartó marad, az igazi játékosság, a pontos karakterrajz a vitrinben porosodnak.

A Hitchcock két aspektusból működik jól – de annyira nem egyedien, hogy kirángassa magát a középszerűségből. Egyfelől olykor tényleg mulatságos, komikus ízt ad a produkciónak, ahogy Hitch (merthogy barátai, a neje és a kollégái is örökké így szólítják) óriáscecsemőként görnyed egy székében, fekszik az ágyában, vagy amikor borbélyja véletlenül megvágja a fekete öltönyös zseni arcát. Mikor "hősünk" Ed Geinrel, a Norman Bates-t ihlető vérmes sírásóval diskurál humorosan (nem személyesen), s egyáltalán, a napszemüvegben, kalapban és a szokásos ornátusában a medencéje mellett henyélő suspense-mestert mutató jelenetek finom karikatúrává varázsolják Gervasi Hitchcock-figuráját, így a film egyértelműen a vígjátéki pályára sorol be. És ha az ide vonatkozó szakaszokat kívánjuk még emlegetni, a jelentős testmaszkban sétálgató Anthony Hopkins is inkább egy pöffeszkedő monstrumnak, semmint egy méretes mesternek látszik. Másfelől a filmgyártás nehézségeire, illetve a Psycho gyártására, valamint a rendezőre, sőt a mindenkori Hitchcock-mítoszra reflektáló szcénák is tartogatnak egy-egy kellemes pillanatot. Az ehhez a tematikához kötődő epizódok határozottan ügyesebbek, mint a megcsalás gyanút, egosimogatást körültáncoló percek. A zuhanyjelenet forgatása játszva az egyik legemlékezetesebb jelenete a filmnek, ugyanakkor oldalvágás is a gyenge sokkeffektusoknak, de Gervasi, illetve Rebello további kis színesein is lehet szórakozni.

Csakúgy, mint a férj-feleség viszonyt, ezeket a szcénákat is a verbalitás működteti. Tetszetős, hogy a cenzúrabizottság milyen feltételeket szab (nem lehet véécészsze egy amerikai fősodorbeli műfajfilmben, ózdkodnak a korabeli erőszakesztétikától, ami a mai közönség számára nemcsak megszokott, de voltaképpen ódivatú is), jó nézni, hogyan válik Hitchcock a titoktartás urává. Nyugtázni lehet Joseph Stefano, a forgatókönyvíró vagy éppen George Tomasini, a vágó jelenéseit, azt is, Hitch

miképp hallgat meg színészeket, megtudjuk, mi vetíti előre a Madarak születését. Az pedig, amikor Hitchcock számos karakteréhez hasonlóan maga is voyeurként ténfereg, vagy amikor színésznők a falra vetülő óriási pocak árnyéka láttán hagyják abba a duruzsolást, igazán kacagtató. A nézők ordításakor karmesterként vezénylő rémkirály magánszáma már-már lélekemelő.

Említésre méltók a további film a filmben utalások ("Adaptálhatná a Casino Royale-t!", "De hát azt már megcsináltam az Észak-Északnyugattal."), sovány vigaszként még akár az Anthony Perkinsre megszólalásig hasonlító James D'Arcy fészengése is elkönnyvelhető. A probléma az, hogy Gervasi a sikerültebb epizódok dacára is magánéletfilmmé alakítja a munkáját, annak sablonjait pedig sem felülírni, sem magáról lerázni nem tudja. A forgatás nyomon követése sokkal izgalmasabb feladatnak ígérkezett, a rendezőnek azonban csak civódásokra, közhelyekre és jórészt lapos karakterekre futja. Így válik gyengébb ponttá a Vera Miles (a filmben Jessica Biel alakítja) sztárság-háztartásbeli élet huzavonáját megörökítő egység: nem vészesen rossz megoldás, hanem teljesen korrekt, de hiányzik belőle mindaz, ami csak egy kicsit is karon ragadná a nézőt, valódi "making of" sziporkába rántaná a publikumot. És bár a Hitchcock vitathatatlanul Hopkins jutalomjátéka, ezúttal nem mondható el róla, hogy tökéletesen azonosult szerepével. Pontosan el lehet választani a színészt és a figurát, Hitchcock hústömege mögül az angol színészlegenda félreismerhetetlen akcentusa harsog, nem pedig a suspense mesterének súlyos léptei visszhangzanak.

Nem sülyed egy Story TV-s sztárbemutató vagy egy alávalóan olcsó tévés életrajzi megemlékezés szintjére a Hitchcock, a hollywoodi didaxis csapdájába viszont belesétál. Alma és Hitch a Psycho óriási sikere után összeborulnak, a Paramount főnöksége örül, a nézők visítanak, ujjonganak, az újságírók lelkesek, klasszikus indul világhódító útjára. Aztán mégsem képesek ellenállni a kísértésnek, és a néző képébe csapódik a totális evidencia: a legnagyobb zsenik mellé is kell az asszony.

Hitchcock

Színes, feliratos amerikai életrajzi film, 2012, 98 perc

Rendezte: Sacha Gervasi

Írta: Stephen Rebello Alfred Hitchcock – Így készült a Psycho című könyve nyomán John J. McLaughlin

Zene: Danny Elfman

Operatőr: Jeff Cronenweth

Vágó: Pamela Martin

Szereplők: Anthony Hopkins (Alfred Hitchcock), Helen Mirren (Alma Reville), Scarlett Johansson (Janet Leigh), Danny Huston (Whitfield Cook), Toni Collette (Peggy Robertson)

Forgalmazza: InterCom

Bemutató: 2013. február 7.

Korhatár:

A cikket a következő címen találhatja meg: <http://www.prae.hu/articles.php?aid=5837>